

Sygn. akt VI GC 400/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: asesor sądowy Barbara Golec

Protokolant: Justyna Leszczyńska

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2019 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy z powództwa(...) sp.j. w C.

przeciwko A. K. i J. W.

o zapłatę

1. zasądza solidarnie od pozwanych A. K. i J. W. na rzecz powoda (...) sp.j. w C. kwotę 25 928,27 zł (dwadzieścia pięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia osiem złotych dwadzieścia siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 20 295,00 zł od dnia 9 lutego 2019 r.,

- 1 743,15 zł od dnia 19 lutego 2019 r.;

2. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 4 931,00 zł (cztery tysiące dziewięćset trzydzieści jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3 617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 400/19

UZASADNIENIE

Powód (...)sp.j. w C. wniósł w dniu 19 lutego 2019 r. przeciwko pozwany A. K. i J. W. pozew o zapłatę solidarnie kwoty 26 261,05 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 20 295 zł od dnia 9 lutego 2019 r., od kwoty 2 075,93 zł od dnia wniesienia pozwu, a także zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu podał, że jako cesjonariusz na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w C. z dnia 24 stycznia 2018 r. prowadził egzekucję przeciwko (...)sp. z o.o. w Ż. (dalej jako spółka (...) lub spółka). Egzekucja okazała się bezskuteczna. Pozwani byli członkami zarządu spółki. Na dochodzoną należność składała się należność główna w kwocie 20 295 zł, skapitalizowane odsetki za okres od dnia 12 stycznia 2018 r. do dnia 8 lutego 2019 r. w wysokości 2 075,93 zł, koszty procesu 2 671 zł, koszty postępowania klauzulowego 120 zł, koszty postępowania egzekucyjnego 199,12 zł i koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu egzekucyjnym 900 zł (k. 3-6).

W odpowiedzi na pozew pozwana J. W. domagała się oddalenia powództwa. Podała, że w dniu 21 września 2017 r. została odwołana z funkcji prezesa zarządu spółki. Wskazała, że na ten dzień nie istniały przesłanki do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, ponieważ spółka była wypłacalna (k. 42).

W odpowiedzi na pozew pozwany A. K. wniósł o oddalenie powództwa. Zakwestionował legitymację czynną powoda. Wskazał, że w momencie powstania zobowiązania funkcję prezesa zarządu pełniła J. W.. Podał, że obejmując stanowisko został wprowadzony w błąd co do kondycji finansowej spółki. Po objęciu stanowiska miał utrudniony dostęp do dokumentacji finansowej, więc nie posiadał wiedzy na temat problemów finansowych spółki. W dniu 30 stycznia 2019 r. złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, a w dniu 19 lutego 2019 r. zrezygnował z pełnienia funkcji prezesa zarządu. Według pozwanego nie miał on wpływu na działalność spółki (k. 44-46).

Sąd ustalił, co następuje.

W dniu 24 maja 2017 r. S. M. obciążył spółkę (...)spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż. wynagrodzeniem za świadczone usługi geodezyjne i inwentaryzację powykonawczą w łącznej kwocie 20 295 zł, co zostało udokumentowane fakturą VAT nr (...) płatną do dnia 7 czerwca 2017 r.

dowód: faktura VAT k. 27

W dniu 14 listopada 2017 r. S. M. zlecił powodowi (...) sp.j. w C. odzyskanie wierzytelności udokumentowanej fakturą VAT nr (...)z dnia 24 maja 2017 r. na kwotę 20 295 zł z wykorzystaniem cesji powierniczej (przystąpienia do wierzytelności), prawem odbioru pieniędzy, zawierania ugód i porozumień.

dowód: zlecenie odzyskania wierzytelności z regulaminem usług podstawowych k. 28-29

Nakazem zapłaty z dnia 24 stycznia 2018 r., sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w C.nakazał spółce (...) sp. z o.o. w Ż. zapłacić na rzecz powoda kwotę 20 295 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 8 punktów procentowych od dnia 12 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2 671 zł tytułem kosztów procesu. W dniu 2 maja 2018 r. referendarz sądowy opatrzył nakaz zapłaty klauzulą wykonalności i przyznał powodowi koszty postępowania klauzulowego w kwocie 120 zł.

dowód: nakaz zapłaty k. 25, klauzula wykonalności k. 26

W oparciu o wskazany tytuł wykonawczy powód wszczął przeciwko spółce postępowanie egzekucyjne. We wniosku zlecił prowadzenie egzekucji z rachunków bankowych dłużnika, wynagrodzenia za pracę dłużnika, z wierzytelności i innych praw majątkowych dłużnika oraz z ruchomości. Postępowanie egzekucyjne było prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ż. J. A. pod sygn. akt

(...). W toku przeprowadzonego postępowania egzekucyjnego ustalono, że spółka nie składała zeznania w Urzędzie Skarbowym w Ż. za 2017 rok, nie posiadała pojazdów według (...), brak było także środków na rachunkach bankowych. Postanowieniem z dnia 30 listopada 2018 r. komornik umorzył postępowanie jako bezskuteczne. Komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 199,12 zł oraz koszty zastępstwa prawnego wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym na kwotę 900 zł.

dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko spółce k. 17, postanowienie k. 18

W okresie od dnia 26 lutego 2015 r. pozwana J. W. była jedynym członkiem zarządu i pełniła funkcję prezesa zarządu. W dniu 21 września 2017 r. zgromadzenie wspólników spółki odwołało pozwaną z pełnienia funkcji. Zgromadzenie wspólników ponownie podjęło uchwałę o odwołaniu pozwanej w dniu 8 marca 2018 r.

dowód: odpis pełny KRS k. 9-16, odpis kart akt rejestrowych k. 93-99

W okresie od dnia 8 marca 2018 r. pozwany A. K. jako prezes zarządu był jedynym członkiem zarządu. Pełnił funkcję do dnia 11 lipca 2019 r.

dowód: odpis pełny KRS k. 9-16, odpis kart akt rejestrowych k. 93-99

W dniu 30 stycznia 2019 r. spółka złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości.

dowód: wniosek o ogłoszenie upadłości z dowodem nadania k. 47-48

Pismem z dnia 31 stycznia 2019 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 26 261,05 zł do dnia 8 lutego 2018 r. Jako podstawę wezwania podał bezskuteczność egzekucji wobec spółki.

dowód: wezwania do zapłaty z potwierdzeniami nadania k. 19-24

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci wymienionych wyżej dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe. Pominięto dowód z fragmentu aktu założycielskiego spółki, ponieważ nie miał on wpływu na ustalenie odpowiedzialności pozwanego A. K.. Pominięto także dowód z przesłuchania stron, bowiem okoliczności, na które dowód został zawnioskowany, zostały wykazane pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasadniczo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód oparł swe roszczenie o przepis art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie za zobowiązania spółki, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna.

Na wstępie należy wskazać, że zarzut pozwanego braku legitymacji procesowej powoda okazał się niezasadny. Powodowi jako cesjonariuszowi przysługiwała bowiem wierzytelność przeciwko spółce (...). Powód nabył wierzytelność od pierwotnego wierzyciela w oparciu o umowę zlecenia odzyskania wierzytelności wraz z cesją (art. 509 i n. k.c.), co zostało również potwierdzone prawomocnym tytułem egzekucyjnym przeciwko spółce.

Przesłanką konieczną do powstania odpowiedzialności po stronie członka zarządu spółki z o.o. za zobowiązania tej spółki na podstawie powołanego przepisu jest bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce, czyli stan, w którym istnieją nieuregulowane zobowiązania spółki wobec wierzycieli, które nie mogą być pokryte z jej majątku. Bezskuteczność musi być zarazem skutkiem niezgłoszenia przez członka zarządu we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości, wydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu. W myśl art. 21 prawa upadłościowego dłużnik był obowiązany, nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia, w którym wystąpiła postawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Niewypłacalność zachodziła wówczas, gdy spółka nie wykonywała swoich już wymagalnych zobowiązań pieniężnych bądź gdy zobowiązania spółki przekroczyły wartość jej majątku. Obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spoczywa na każdym, kto ma prawo reprezentować spółkę sam lub łącznie z innymi osobami.

Odpowiedzialność odszkodowawcza członków zarządu uzależniona jest zatem od wykazania istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji z majątku spółki. W rozpoznawanej sprawie, powód okoliczności te wykazał.

Pozostałe przesłanki odpowiedzialności objęte są domniemaniem, a to domniemaniem istnienia szkody w wysokości zobowiązania niewyegzekwowanego od spółki, związku przyczynowego między szkodą wierzyciela a niezłożeniem przez członka zarządu we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości i jego zawinięcia w tym względzie. Dlatego też, zgodnie z art. 299 § 2 k.s.h., członkowie zarządu obowiązani są wykazać okoliczności zwalniające ich od

odpowiedzialności. I tak, członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli udowodni, że zaistniała choć jedna z trzech sytuacji wymienionych w tym przepisie. Do okoliczności tych należą:

- zgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości,
- brak winy członka zarządu w sytuacji, gdy nie zgłoszono wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym terminie,
- brak szkody po stronie wierzyciela, pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie.

Bezskuteczność egzekucji została wykazana przez powoda poprzez przedłożenie postanowienia komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego względem spółki (...). Pozwani nie zakwestionowali sposobu przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego. Tym samym, w pełni uprawnione było stwierdzenie, że egzekucja przeciwko spółce była bezskuteczna.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego pozwana była członkiem zarządu co najmniej do dnia 21 września 2017 r., a wierzytelność udokumentowana fakturą VAT stała się wymagalna 8 czerwca 2017 r. Zatem w chwili, gdy wierzytelność udokumentowana fakturą VAT stała się wymagalna, pozwana była członkiem zarządu spółki. Nadmienić należy, że pozwana nie kwestionowała samej wierzytelności przysługującej powodowi względem spółki. Według pozwanej w czasie, kiedy pełniła funkcję członka zarządu, spółka była wypłacalna, lecz okoliczności tej w żaden sposób nie wykazała, a co ważniejsze, nie wyjaśniła, dlaczego mimo wypłacalności spółki wierzytelność cedenta nie została zaspokojona. Pozwana nie podnosiła, że miały miejsce okoliczności zwalniające ją od odpowiedzialności za zobowiązania spółki określone

w art. 299 § 2 k.s.h., tj. że: zgłosiła we właściwym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości spółki; nie ponosi winy, że nie zgłoszono takiego wniosku we właściwym terminie; brak szkody po stronie wierzyciela, pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie.

Pozwany zarzucał, że nie odpowiada za zobowiązania spółki, ponieważ zobowiązanie powstało przed objęciem przez niego funkcji prezesa zarządu, a ponadto nie miał wiedzy odnośnie sytuacji finansowej spółki, gdyż miał utrudniony dostęp do dokumentacji. Ponadto podał, że w dniu 19 lutego 2019 r. złożył rezygnację z pełnienia funkcji.

Jeżeli skład zarządu spółki sp. z o.o. zmieniał się, to odpowiedzialność na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. ponoszą osoby będące członkami zarządu w czasie istnienia zobowiązania, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2011 r., sygn. akt II CSK 570/10). Osoba, która została odwołana uchwałą wspólników z funkcji członka zarządu spółki z o.o. nie ma już od tej chwili wpływu na prowadzenie spraw spółki i nie może jej reprezentować, co musi więc wyłączać jej odpowiedzialność za zobowiązania spółki powstałe po jej odwołaniu. Jeżeli więc zobowiązanie spółki z o.o. powstało już po odwołaniu określonej osoby z funkcji członka zarządu tej spółki, to nie ponosi ona odpowiedzialności za to zobowiązanie na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. nawet jeśli jej wpis jako członka zarządu nadal figuruje jeszcze w Krajowym Rejestrze Sądowym. Istnienie takiego wpisu nie rozstrzyga bowiem o ponoszeniu przez tę osobę odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.

W niniejszej sprawie zobowiązanie istniało w chwili objęcia stanowiska przez pozwanego (wymagalność zobowiązania 7 czerwca 2017 r., objęcie stanowiska przez pozwanego 8 marca 2018 r.), ponadto egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna w dniu 30 listopada 2018 r. Pozwany ponosi zatem odpowiedzialność za zobowiązanie spółki, stanowiące przedmiot żądania. Pozwany twierdził, że miał utrudniony dostęp do dokumentacji finansowej spółki, lecz nie przedstawił dowodów na wykazanie tej okoliczności. Wyrażenie zgody na pełnienie funkcji prezesa zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością bez dostępu do dokumentacji księgowej, bez zbadania sytuacji finansowej spółki, pozostaje w sprzeczności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Brak należytej staranności w tej kwestii świadczy o narażeniu własnego interesu majątkowego. Ponadto, jak wynika z Krajowego Rejestru Sądowego, pozwany został wykreślony z rejestru jako prezes zarządu dopiero w lipcu 2019 r. Jeśli istotnie prawdą byłoby, że nie miał możliwości zapoznania się z dokumentacją księgową spółki, to winien był szybciej złożyć rezygnację.

Pozwany podniósł również, że złożył wniosek o ogłoszenie upadłości i przedłożył na tę okoliczność pierwszą stronę wniosku oraz dowód nadania pisma, jednak nie próbował nawet dowodzić, że zgłoszenie wniosku nastąpiło we właściwym czasie. Ustalenie tej okoliczności wymagałoby wiedzy specjalnej, a biegły musiałby dokładnie zbadać sytuację finansową spółki. Dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości nie został jednakże zawnioskowany.

Tym samym powództwo zasługiwało na uwzględnienie, za wyjątkiem części roszczenia z tytułu skapitalizowanych odsetek.

Odsetek należnych od spółki na podstawie art. 481 k.c., nie można utożsamiać z odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia przez członka zarządu. Członek zarządu nie wstępuje w sytuację prawną dotychczasowego dłużnika, lecz odpowiada w zakresie szkody poniesionej przez wierzyciela, za czyn własny. Odsetki od zobowiązania pieniężnego spółki mogą być liczone do chwili powstania roszczenia odszkodowawczego z art. 299 k.s.h., czyli do chwili, gdy egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna. W ramach odszkodowania przewidzianego w art. 299 § 1 k.s.h. wierzyciel spółki może dochodzić odsetek za opóźnienie należnych od spółki z o.o. Powinny być one jednak zsumowane i wyrażone kwotowo. Przysługujące w oparciu o art. 481 k.c. odsetki mogą być dochodzone przez wierzyciela spółki od członków jej zarządu za opóźnienie, tj. od dnia wymagalności tego odszkodowania. Ustalenie daty, od której należą się wierzycielowi spółki od członków zarządu odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od kwoty odszkodowania, powinno nastąpić z uwzględnieniem unormowania art. 455 k.c. Ponieważ termin wykonania tego zobowiązania nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, to powinno ono zostać spełnione niezwłocznie po wezwaniu członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do jego wykonania (por. np. uchwała SN z dnia 7 grudnia 2006 r. III CZP 118/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 lutego 2017 r. V ACa 475/16, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 stycznia 2016 r. V ACa 456/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2011 r. III CSK 228/10).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy, zauważyć trzeba, że skapitalizowane odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych liczone od daty wymagalności roszczenia (12 stycznia 2018 r.) do dnia, kiedy powód dowiedział się o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (data wpływu odpisu postanowienia do kancelarii pełnomocnika - 7 grudnia 2018 r.) wynosiły 1 743,15 zł. Na podstawie przytoczonych przepisów, Sąd zasądził zatem solidarnie od pozwanych na rzecz powoda łącznie kwotę 25 928,27 zł (20 295 zł + 1 743,15 zł + 2 671 zł + 120 zł + 199,12 zł + 900 zł), z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z żądaniem pozwu: od należności głównej od dnia 9 lutego 2019 r. (tj. daty wynikającej z wezwania do zapłaty) oraz od skapitalizowanych odsetek od dnia 19 lutego 2019 r. (dnia wniesienia pozwu). Solidarna odpowiedzialność pozwanych wynikała wprost z art. 299 § 1 k.s.h. W pozostałym zakresie powództwo oddalono.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 105 § 2 k.p.c., przyjmując, że powód jedynie nieznacznie uległ co do zgłoszonego żądania,

tj. w zakresie części dochodzonych odsetek, zatem należy mu się zwrot całych poniesionych kosztów procesu. Na koszty zasądzone solidarnie od pozwanych na rzecz powoda w łącznej wysokości 4 931 zł złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 1 314 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 3 600 zł. Wynagrodzenie pełnomocnika określono na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.